

بازگشت تنش بر روابط بین ارمنستان و ترکیه

ستاد فرماندهی ارتش ترکیه نیز روز جمعه اقدام گروهی از روشنفکران این کشور در عذرخواهی از ارمنه بابت حوادث 1915 میلادی را تقبیح و اعلام کرد، این کار، حرکت سنجیده ای نیست

سرویس ترکیه/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران / سرویس ترکیه : ستاد فرماندهی ارتش ترکیه نیز روز جمعه اقدام گروهی از روشنفکران این کشور در عذرخواهی از ارمنه بابت حوادث 1915 میلادی را تقبیح و اعلام کرد، این کار، حرکت سنجیده ای نیست.
در ادامه واکنش های رهبران ترکیه و محافل مختلف سیاسی و فرهنگی این کشور به اقدام روشنفکران ترکیه در به راه انداختن طوماری مجازی برای عذرخواهی از ارمنه ، ارتش ترکیه نیز امروز به گروه منتقدین از اقدام روشنفکران پیوست.

" رجب طیب اردوغان " نخست وزیر ترکیه نیز روز چهارشنبه به خبرنگاران گفت : ترکیه در قبال ارمنه جرمی مرتکب نشده تا عذرخواهی کند.

گروهی از روشنفکران و روزنامه نگاران ترکیه با برپا کردن یک تومار مجازی اینترنتی (کمپین) ، بابت آنچه که ظلم علیه ارمنه در کوچاندن اجباری آنان از منطقه آناتولی در اواخر دوره امپراتوری عثمانی نامیده می شود، به نام خود از ارمنه عذرخواهی می کنند.

چند تن از روشنفکران ترکیه در راه اندازی این تومار مجازی در محیط اینترنت، پیش قدم شده اند.
بر پایه این گزارش این گروه با تشکیل سایتی در اینترنت به نام " عذرخواهی می کنم دات کام " طومار مجازی جنجال برانگیزی را به راه انداختند.

مخالفان این گروه که دیپلمات های بازنشسته ترکیه هستند نیز با تشکیل سایتی به نام " عذرخواهی نمی کنیم دات کام " به مقابله با این حرکت برخاسته اند و حمایت وسیع محافل ملی گرای تند را نیز به خود جلب کرده اند.
رسانه های ترکیه نیز بشدت به بحث کشیده شده اند.

روزنامه ملیت در شماره امروز خود با عنوان درشت " و ترکیه بحث می کند " نوشت : واکنشهای بسیار متفاوتی از گوشه و کنار ترکیه به کمپین عذرخواهی از ارمنه وجود دارد.

روزنامه طرف نیز با عنوان " روبه روشن شدن. گو. تی آر." نوشت : کمپین از ارمنه عذرخواهی می کنیم، در شبکه اینترنت، ظرف سه روز توانست تا بوی 93 ساله بوروکراسی دولت و مجلس ترکیه را به چالش بکشد. چه مثبت و چه منفی.
اظهارات " عبدالله گل " رییس جمهوری ترکیه نسبت به اقدام روشنفکران ترکیه و ارزیابی آن در چارچوب آزادی بیان و عقیده و دموکراسی در ترکیه نیز بازتاب وسیعی داشت.

" چنگیز آکتار " استاد دانشگاه " باغچه شهر " استانبول و از چهره های سرشناس ترکیه به عنوان یکی از بانیان این حرکت پیشتر به شبکه خبری " ان.تی.وی " گفته بود که اقدامشان ماهیت شخصی دارد و کسی را پایبند نمی کند.
نویسندگان این نامه می گویند، وجدان ما روشنفکران اجازه نمی دهد فلاکت بزرگی را که ارمنه عثمانی در سال 1915 دچار آن شدند، انکار کنیم، از ارمنه پوزش می طلبیم.

در متن نامه ای که با امضای این روشنفکران در اینترنت پخش شده آمده است : از این که تاکنون درباره این رنج و ظلم علیه ارمنه گفت و گو نشده بسیار پوزش می خواهیم. از این که تا به امروز در این زمینه با شما همدردی نکرده ایم عذر خواهی می کنیم.

در بخشی از این نامه تاکید شده است : ما نمی توانیم بیش از این به بی تفاوتی در این زمینه ادامه دهیم و به سهم خود با برادران ارمنی ابراز همدردی می کنیم.

یکی از این روشنفکران، پروفیسور " باسکین اوران " استاد سرشناس روابط بین الملل ترکیه است که چنین می گوید : من به عنوان شهروند ترکیه از وقوع این حادثه اسفبار عذر خواهی می کنم.

هرکسی که وجدانش اجازه نمی دهد در قبال این حادثه سکوت کند، نیز می تواند عذر خواهی و یا وقوع چنین حادثه ای را انکار کند.

کمپین روشنفکران ترکیه در شرایطی شروع می شود که تلاش های دیپلماتیک در میدان رسمی و دیپلماسی عمومی برای بهبود روابط آنکارا – ایروان در دوره جدید به میزان قابل توجهی افزایش یافته و در همین راستا " عبدالله گل " رییس جمهوری ترکیه نیز به تازگی از ایروان دیدن کرد و انتظار پاسخ این سفر از سوی همتای ارمنستانی وی نیز می رود.
ترکیه همچنین برای حل این مساله که یکی از مهم ترین دغدغه های سیاست خارجی این کشور است، پیشنهاد تشکیل کمیسیون مشترکی از تاریخدانان برای بررسی موضوع ادعاهای ارمنه را داده است.

نظر حزب حاکم در ترکیه این است که بررسی وقایع تاریخی را باید به تاریخدانان واگذار کرد.
ملی گرایان ترکیه به شدت از تلفظ واژه " نسل کشی ارمنه " خشمگین می شوند و این ادعا را به شدت رد می کنند. بر اساس ادعای ارمنه ترکیه، حوادث سال 1915 میلادی به عنوان یکی از دردناک ترین حوادث بشری است که با به دست گیری زمام امور در اوایل قرن گذشته توسط ترکان جوان زمینه آن فراهم شد.

ترکان جوان " سلطان عبدالحمید " را از اریکه قدرت به زیر کشیدند و زمام امور را به طور عملی در امپراتوری عثمانی به

دست گرفتند. گفته شده که " طلعت پاشا " وزیر داخله دولت عثمانی طراح این عملیات بود. بر مبنای این طرح ارامنه مناطق مرزی به بهانه همکاری با روس ها برای تجزیه خاک عثمانی به جنوب شرق ترکیه و سوریه امروزی که آن زمان پاره ای از قلمرو عثمانی بشمار می آمد ، منتقل شدند. ارامنه همچنین معتقدند که ترکان جوان در 24 آوریل 1915 حدود 300 نفر از متفکران، نویسندگان، رهبران و سیاستمداران ارمنی در استانبول را نیز دستگیر و به قتل رسانده اند. به ادعای ارامنه در همان روز حدود پنج هزار نفر از ارامنه بی دفاع نیز کشته شدند. این ادعاها مستند نیست و پیشنهاد ترکیه برای باز کردن متقابل آرشيوهای دولتی به روی محققان تاریخ ترکیه و ارمنی تاکنون بی پاسخ مانده است. در خصوص شمار تهجیرشدگان روایات مختلف است، اما در بیشتر نوشته ها حدود 1/5 میلیون ذکر می شود. ترکیه تاکنون بشدت ادعاهای ارامنه دیاسپورا را رد کرده و می گوید، طبیعی است که در کوچ حدود 1/5 میلیون انسان در شرایط و امکانات آن دوره احتمال بروز حوادث ناگوار نیز وجود داشته است . تاکنون دولت ترکیه با هریک از کشورهای اروپایی که انکار نسل کشی ارامنه را جرم تلقی می کنند، برخورد تند دیپلماتیک داشته است. ولی نرمشی که در دوره اخیر در سیاست های ترکیه در قبال ارمنستان دیده می شود، قدری از اعمال فشارهای غربی کاسته و حتی با استقبال بسیاری از این کشور ها نیز روبه رو شده است . به عقیده کارشناسان روابط بین الملل در آنکارا ، دولت و حزب حاکم ترکیه با لحاظ اینکه چنین حادثه ای را تا آخر نمی توان انکار کرد، راه گفت و گو و برقراری مناسبات با ارمنستان را پیش گرفته است .

پایان پیام.